Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 261. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 16, 1980 No. 261. VOL. LXXXVII.

Округа УНСоюзу Балтімору-Вашінгтону відбула наради

Група учасників нарад

Балтімор, Мериленд. — Тут, у неділю, 23-го листопада, в домівці „Самопомочі", о год. 2-ій по полудні, відбулись організаційні наради Округи Українського Народного Союзу Балтімору й Вашінгтону, під головуванням Богдана Ясінського, предсідника Округи. На цьому зібранні були присутні 14 місцевих секретарів та організаторів і головний предсідник д-р Іван О. Флис, як запрошений головний промовець про загальні справи УНС.

У вступному слові Б. Ясінський зробив огляд організаційної праці Округи УНС Балтімору, Вашінгтону й Ричмонду за цей, 1980 рік, і особливо виділив у подяці за віддану працю для Батька-Союзу Остапа Зинюка, секретаря вашінгтонського 15-го Відділу; Івана Малка, секретаря 320-го Відділу з Балтімору, обох — за зорганізування по шість нових членів; Лева Блонаровича, секретаря 34-го Відділу з Ричмонду, та Адама Ціздина, секретаря 55-го Відділу з Киртіс Бей, за приєднання до союзової родини по три нових члени кожний. Головуючий на зборах також підкреслив, що це всього-навсього виконання квоти всією Округою на 50 відсотків і закликав за всяку ціну збільшити це процентове відношення бодай до 75 відсотків.

І. Малко, який є також скарбником Округи, відтак дав фінансовий звіт з приходів і розходів, який був схвалений присутніми. О. Зинюк в свою чергу доповів, що він був представником Округи на бенкет, що ним відзначено 70-річчя Українського Братського Союзу. Бенкет влаштовувала Балтіморська Округа УБСоюзу і на ньому О. Зинюк виголосив привіт від своєї УНСоюзівської Округи.

Головний предсідник УНСоюзу, покликаний до слова головою зборів, подав вичерпний звіт про зріст майна УНСоюзу і говорив

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася нарада Союзу Братств і Сестрицтв

Філядельфія, Па. — Річна нарада Союзу Українських Католицьких Братств і Сестрицтв Америки, сполучена із студійною конференцією, відбулася тут у суботу, 29-го листопада цього року в Свято-Михайлівському осередку у Філядельфії. На нараду-конференцію прибули представники братств і сестрицтв з Чікаго, Клівленду, Вашінгтону, Балтимору, Філядельфії та спостерігачі з інших місць. У нарадах взяло участь понад сорок учасників, які в дообідній частині вислухали звіти як крайової старшини Союзу, так і представників окремих членських організацій. Насьогодні Союз має 15 членських організацій з біля 800 членами. Ділова частина нарад розпочалася соборною Літургією, яку правили оо.: митрат З. Злочовський, І. Кротець та Т. Лончина.

По обідні розпочалася студійна частина, якою провадив голова Союзу, д-р В. Маркусь з Чікаго, а доповіді виголосили доповідачі — о. І. Кротець на тему „Парафія — основа релігійного життя"; о. диякон П. Ґаладза — „Літургічне життя в парафії"; студент богословія М. Панчук — „Молодь у парафії" і ред. Р. Данилевич — „Парафія і громада". Олена Ґаладза прочитала доповідь неприсутньої д-р Д. Маркусь на тему „Жінка у парафії".

Після доповідей вив'язалася цікава дискусія, в якій брали участь молодші і старші учасники. Зокрема висловлено багато думок щодо участи молоді в церковному житті, про релігійне і національне виховання, мішані подружжя, плекання літургічної культури тощо. Опісля в молитовниці св. Архистратига Михайла відслужено Вечірню.

Ввечері всі учасники та деякі місцеві гості зустрілися на вечері, що її приготувало Сестрицтво св. Анни, в кількості близько 75 осіб. В час вечері д-р М. Лабунька виголосив доповідь на тему „Тисячоліття Хрищення Руси-України і наша підготовка до ювілею". У доповіді порушено ряд важливих думок та пропозицій, як найкраще українській громаді у вільному світі, а українцям католикам закрема, відзначити цей великий ювілей. Між іншим, доповідач висунув думку, щоби ті громади, які в передювілейному періоді збираються будувати свої храми, спорудили їх на зразок храмів княжої України, особливо тих знищених за останнє півстоліття в Україні. Свято-Михайлівська парафія намагатиметься збудувати свою церкву на зразок Свято-Михайлівського Собору в Києві.

У розваговій частині програми артистки театру Шашаровська і Язичинська прочитали свої гуморески-скетчі.

У неділю, 30-го листопада, продовжувалися святкування виключно церковного характеру. Вранці відслужено Утреню, яку співали приїжджі з Чікаго богослови на чолі з о. І. Кротцем. Було приємно брати участь у цій старинній і чудовій відправі. Соборну Літургію з о. дияконом співали всі вірні. Проповідь у неділю, як і попереднього дня, виголосив о. І. Кротець, який говорив про потребу духового зцілення української Церкви, народу і кожного з нас.

Після Літургії відбулося благословення трьох хоругов — Сестрицтва св. Анни, Братства св. архистратига Михаїла та Братства Молоді св. Івана Богослова. Ікони на хоругвах виконав мистець М. Макаренко. Багато осіб та представників організацій стали кумами поблагословенних хоругов. Відтак процесійно всі вийшли на площу на Свято-Михайлівській оселі, де перед хрестом-пам'ятником (на місці, де у

(Закінчення на стор. 3)

На Близькому Сході проходять політично-мілітарні маневри

Бейрут, Ливан. — Глибокі процеси в цілому обширі Близького Сходу відбиваються у політичних і мілітарних маневрах між країнами того обширу.

Застій на фронті іракськоіранської війни виявляє щораз виразніше, що ніодна з тих країн не може рішуче подолати другої. Сирія, яка перекинула свої три дивізії і коло тисячі танків на йорданську границю, не осягнувши наміреного успіху, починає їх відводити назад у глибину країни, Ірак подарував Йорданії 36 найновіших американських танків типу М-60, здобутих в Ірані, яких він не може ужити з огляду на те, що повністю озброєний совєтською зброєю.

Всі ці факти й багато інших виявляють, що ціла та геополітична полоса ввійшла в період великих і непередбачених змін. Одночасно внутрі тих країн відбуваються процеси, які призводять до дальших змін. З Амману, столиці Йордану, прийшла офіційна інформація, що бойовий гелікоптер Сирії разом зі залогою причалив на терені Йорданії і залога попросила азилю. Рівночасно з тим прийшли інформації з Дамаску, столиці Сирії, про великий секретний військовий суд над групою старшин, яких засуджено на кару смерти за співпрацю з Йорданією. У світлі того не диво, що сирійське командування, не отримавши ніяких концесій з боку Йорданії, почало таки відтягати свої війська з йорданської границі.

Міністер інформації Йорданії Аднан Абу Авдах потвердив відтягання сирійських військ з йорданської границі, а навіть приспішення того маневру й заповів, що коли до 24-го годин той рух буде відбуватися далі, йорданські війська також почнуть відходити з границі. В тих фактах відбивається не лише слаба постава Сирії і її збройної сили, але ще й те, що підтримка Совєтського Союзу не завжди має таку вагу, щоб мати вирішні наслідки. В столиці Сирії в часі тих рухів перебувала висока совєтська делегація на чолі з віцепрезидентом СССР Васілієм Кузнєцовим і його присутність нічим Сирії не допомогла. Навпаки, коли приїзд тої делегації був дуже голосний, її дальший побут і виступи в Сирії зовсім замовчано.

Згідно з опінією спостерігачів і політичних коментаторів в такому розвитку подій великою мірою заважив спільний фронт Савдійської Арабії — Іраку — Йорданії та цілого ряду менших арабських країн, які противставляться впливам Москви.

Держави НАТО зайняли спільну поставу

Брюсель, Бельгія. — Держави НАТО, міністри закордонних справ та міністри оборони яких відбули наради тут в головній кватирі НАТО, зайняли спільну поставу на випадок збройної інтервенції Москви у Польщі. Державний секретар ЗСА Едмунд Маскі схарактеризував ту поставу як „дуже рішучу, позитивну й однодушну". Міністри оборони НАТО прийняли до відома заяву речника ЗСА, секретаря оборони Гаролда Бравна, про потребу перебрання європейськими державами тягарів оборони проти совєтської загрози.

Останні наради міністрів закордонних справ і оборони країн НАТО в Брюсселю відбувалися в особливих умовах. Москва сконцентрувала свої війська на границях Польщі, а їй допомагають війська сателітів з метою застрашити і змусити польський нарід, а особливо польських робітників і селян до уступок, а коли ті не уступлять, тоді збройною інтервенцією змусити їх до того. Загальне положення Заходу ускладнене саме тепер тим, що у ЗСА вибрано нового президента, який перебере владу 20-го січня наступного року, а з тим і рішення теперішнього уряду не мають таких виглядів на довготривалість, які вони повинні мати.

Совєтський Союз ще не рішив остаточно, що йому робити у випадку Польщі. Недавній його напад на Афганістан і криваве придушування афганського народу до тої міри обурили народи світу, що Москві майже неможливо знов зважитися на черговий збройний напад. Одначе в Москві з нього не зрезиґнували. І тому держави НАТО мусіли рішуче й без будь-яких недомовлень та зобов'язуюче заявити, що напад СССР на Польщу, або застрашування Польщі маневрами на її території, чи іншими воєнними мірами викличе спільну реакцію цілого Заходу.

Зібрані в Брюсселі міністри обговорили не лише засадничу спільну поставу на випадок будь-яких потягнень з боку СССР мілітарного характеру проти Польщі, але поодинокі конкретні протизаходи. Вони ствердили, що мілітарні заходи СССР проти Польщі дефінітивно знищать і так уже агресивною політикою Москви ослаблений детант. Держави Заходу не думають переходити до так званої „холодної війни", але у випадку потреби застосують проти СССР далекойдучі санкції господарського, культурного й політичного характеру.

СЕЛЯНИ В ПОЛЬЩІ ПРОБУЮТЬ СТВОРИТИ СВОЮ ПРОФСПІЛКУ

Варшава, Польща.— Понад 1,000 представників селян, які вдержують ще приватні господарства, зібрались в неділю, 14-го грудня ц. р., у Варшаві з метою обмірковування загальної господарської ситуації і евентуального створення незалежної профспілки, яка мала б за завдання охороняти інтереси індивідуальних господарств.

Загально передбачують, що уряд противитиметься такій спробі, але представники селянства погрозили, що у випадку відмови, вони проголосять загальний страйк селян у Польщі. Однак, не зважаючи на сильну критику уряду і його сільськогосподарської політики, наради закінчились у досить спокійній атмосфері і до голосування над евентуальним скликанням страйку не дійшло. Також не передбачується покищо інших акцій 3,5 мільйона приватних господарств. Раніше ходили поголоски, що селяни формально не страйкуватимуть, щоб не викликати напруження в країні, але натомість не даватимуть сільськогосподарських продуктів на продаж на протязі якогось часу, щоб таким чином показати урядові свою зорганізовану силу.

Політичні спостерігачі кажуть, що можливість страйку існувала, але після виступу польського єпископа і самого примаса Польщі кардинала Стефана Вишиньского, який закликав до задержання спокою, щоб тим самим відвернути можливість зовнішньої інтервенції, ситуація набагато успокоїлась. Ті спостерігачі звертають увагу, що польський єпископат має великий вплив на польський нарід, а кардинал Вишиньскі користується великим авторитетом серед усіх прошарків населення, включно з великою частиною комуністів.

У пастирському листі, який був прочитаний у всіх парафіях, між іншим говориться, що „Польща заплатила за свободу велику ціну і було б трагічним, якщо б ми і цю обмежену суверенність мали стратити". Єпископат також зарядив спеціяльні дні молитви за долю Польщі, починаючи від неділі, 14-го грудня. Покищо в жадній місцевості Польщі немає страйку робітників і тільки у вівторок, 16-го грудня робітники в Ґданську відбули прилюдне зібрання для вшанування річниці тих робітників, які загинули під час заворушень у Польщі 1970 року.

Аналітики і кореспонденти звертають увагу, що також в середині Польської Комуністичної партії проходять різні процеси, які вказують на нестабільність партійного керівництва, чим Москва більше турбується, як робітничими страйками. Наприклад, спікер польського парляменту Станіслав Ґуцва заявив минулої суботи, що будь-яка інтервенція в Польщі була б великою помилкою. Він не називав Совєтського Союзу по імені і дехто мав навіть враження, що він говорить також про інтервенцію зі Заходу. Партійна газета „Трибуна Люду" натомість гостро виступила проти західніх країн, які, мовляв, своїм говоренням про військову інтервенцію цілковито підривають політику детанту.

У світі

УПОРЯДКУВАВШИ сяк-так внутрішню ситуацію в Туреччині, військова хунта перейшла до наступу на курдських націоналістів. Курдські націоналісти поділені на дві головні течії. Одна з них вимагає культурної автономії для курдів у Туреччині, яких є понад п'ять мільйонів, друга хоче самостійности. Турецький центральний уряд у Анкарі заявив, що вимога культурної автономії, право на школи з курдською мовою та на друки у курдській мові є тільки прикриттям, бо всі курди хотять бути самостійні. І тому державні чинники переводять акцію проти всіх тих, які признаються, що є курдами, а в першу чергу, проти нелегальної Курдської демократичної партії. В Діярбакірі, осередку курдського населення, введено воєнний закон. Військо перевело численні арешти. Турецькі військові чинники подали до відома, що вони виарештували всіх членів курдської організації „Апо" й поставлять їх під воєнний суд. Удалося втекти тільки лідерові цієї групи, який називається Абдуррахман Окаль. Зате його заступник начебто признався, що група „Апо" мала свої збройні відділи й виконувала бойові акції. Суд над членами Курдської демократичної партії, яких арештовано двісті осіб, триває далі. Так само виарештовано членів Курдської соціялістичної партії, лідер якої — Кемаль Буркей, і чотири інші члени ЦК утекли за кордон.

ЙОРДАНСЬКИЙ УРЯД подав до відома, що йорданські збройні частини почали опускати прикордонну зону з Сирією після того, як три четвертих сирійських військ відійшли в глибину Сирії. Власне коли останні сирійські частини починали опускати прикордонну зону, йорданське командування, згідно з попередніми повідомленнями, видало наказ про відтягнення йорданських військ назад до їхніх баз.

ОДНА З ГОЛОВНИХ ФРАКЦІЙ у Партії праці в Ізраїлі, її селянське крило, відбула свою окрему нараду й вирішила змінити поставу до окупації височини Ґолан, яку Ізраїль у висліді війни 1967 року окупував своїми військами. Ця група заявила, що відтепер вимагатиме влучення височини Ґолан у склад території властивого Ізраїлю. Височина Ґолан домінує над найбільш урожайними теренами Ізраїля, і доки ізраїльтяни її не окупували, звідти сирійські військові частини й терористи постійно обстрілювали кіббуци — селянські кооперативи, які є формою організації сільського господарства в Самарії.

З КИТАЮ надходять щораз частіше вістки про критику, що зростає, на адресу голови Китайської Комуністичної Партії Гуа Ґуофенга та про вимоги його уступлення. Гуа Ґуофенґові мають закидати, що він був висуванцем Мао, політику якого він підтримував; а крім цього він має бути у персональному конфлікті з Денг Шіяопінгом, який — згідно зі загальною опінією — є найсильнішою особою в сучасному китайському керівництві. Ходять теж поголоски, що йому закидають співучасть, а навіть видавання доручень стосування сили й насильства до арештованих і допитуваних, коли він був керівником служби безпеки в КНР. В часі теперішнього судового процесу, в якому судять десять обвинувачених у різних злочинах проти держави, а деяких навіть у державній зраді, начебто появилися докази, що Гуа мав близькі контакти з деякими підсудними.

ПРИВЛАДНА ХУНТА В САЛЬВАДОРІ, ЯКА складається з військовиків і цивільних діячів, вирішила перебудуватися. Цивільний діяч Хозе Наполеон Дюарте, один з керівних осіб серед християнських демократів і член хунти, буде найменований нею на президента. А керівний представник старшинського корпусу і член хунти полковник Хайме Абдуль Ґутеррі обійме пост головного командира всіх збройних сил републіки. Після таких змін нова влада перейде до дальшої консолідації і розмов з іншими угрупуваннями, особливо з лівими, які в склад хунти не входять. До цих дальших розмов будуть запрошені також посередники з сусідніх демократичних країн.

В Америці

ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРА перепису населення Вінсент П. Барраба заявив, що він ніколи не погодиться на повторення перепису, чого домагається багато міст, кажучи, що вони, мовляв, втратили від часу перепису багато користей, а також федеральну допомогу, бо на його думку перепис був переведений згідно зі зарядженням центрального бюра і цифра 226 міьйонів американців, які були охопленні перечисленням, є меншбільш правдивою.

КУБИНСЬКІ ВОЯКИ І ПОЛІЦІЯНТИ мусіли вживати слізного газу, щоб зневтралізувати втікачів, які, забарикадувавшись у ватиканській амбасаді в Гавані, погрожували вбиттям чотирьох сестер-законниць і сторожа амбасади, якщо їм не видадуть візи і не дозволять виїхати з Куби. Напасники вдерлися до будинку амбасади силою, стріляючи в повітря і викликаючи паніку в околиці. Після того будинок окружили військові частини і на протязі п'ять годин велися переговори між втікачами і речниками уряду, з участю самого міністра внутрішних справ Куби, Раміро Вальдеса. Папського нунція Яжуліо Інаудієґо не було в тому часі в амбасаді. Напасники покинули приміщення амбасади, але по дорозі ставили спотив і один з них був поранений вистрілом з пістолі.

РЕЧНИКИ КОМІСІЇ, ЯКА ЗАЙМАЄТЬСЯ перебранням блади у Вашінґтоні заявили, що інавґурація президента Роналда Реґена, яка відбудеться 20-го січня 1981 року, коштуватиме приблизно шість мільйонів долярів. Президент-елект висловив бажання, щоб штучні вогні, бенкети й паради відбувалися не тільки у Вашінґтоні, але також у 100 інших, зокрема більших містах і щоб в них брало якнайбільше число народу. Передбачено, що у самому Вашінґтоні біля 40,000 осіб візьме участь в урочистостях інавґурації. Церемонія буде передаватися головними руслами телевізії і радіо. Підготовою великого концерту з нагоди інавґурації займається співак Френк Сінатра. Очевидно, головним моментом буде само заприсяження нового президента ЗСА

МАРК ДЕЙВИД ЧЕПМАН, ВБИВЦЯ співака і композитора, члена групи „Бітлс" Джона Леннона, знаходиться тепер на психіятричній перевірці в Белвю шпиталі. Вміжначі стало відомим, що оборонець Чепмана адвокат Герберт Адлерберг, був звільнений суддею з його обов'язків на власне бажання і йому надано поліційну охорону у зв'язку з численними погрозами, які надійшли на його адресу писемно, або телефонічно. Його місце зайняв тепер адвокат Джонатан Маркс. Також у зв'язку з вбивством Леннона дві молоді особи покінчили самогубством, як інформують засоби масової інформації, які присвячують максимальну увагу цій справі, може більшу, як після вбивства президента ЗСА Джона Кеннеді, — кажуть деякі спостерігачі.

СЛУЖБА ІМІҐРАЦІЇ І НАТУРАЛІЗАЦІЇ перебере на себе частну обов'язків за тих кубинських втікачів, які вміжчасі втратили спонзорів і тепер опинились у безрадному положенні. Вони не мають помешкання, не влаштовані на працю, не мають засобів до життя. Частина з них опинилася у в'язницях після того, як вони почали займатися грабунками, крадіжами тощо. Стейтовий уряд на Флориді, з метою запобігти поширенню злочинства, прийняв строгі заходи і почав карати всіх кубинців, які порушують американські закони чи заколочують мирне життя мешканців стейту. Іміграційна служба веде тепер переговори з урядами інших стейтів, щоб частину кубинців перекинути в інші місця ЗСА і тим самим відтяжити Флориду від надмірного тягару.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня постанову, яка дуже облегшить вирівняння задовження зимового Олімпійського комітету у Лейк Плесід. Сенатори більшістю голосів погодились на виасиґнування 2,7 мільйона долярів, які комітет може використати на покриття довгів пов'язаних з Олімпіядою. Очевидно, ця пропозиція сенатора Денієла П. Мойнигена з Ню Йорку, мусить ще бути апробована Палатою Пепрезентантів.

Зростає занепокоєння господарським положенням

Вашінгтон. — Двох близьких співробітників президента-електа Роналла Регена звернулися до нього з пропозицією негайно після перебрання влади в січні наступного року застосувати виїняткові заходи для припинення господарського застою й виходу з дуже важкої господарської ситуації, яка може перетворитися в небезпечну кризу.

Дейвил Стокман, призначений на пост директора бюджету, і конгресмен з північної частини стейту Ню Йорк Джек Кемп, співавтор відомого пляну Кемпа-Рота обнизити на 30 відсотків податки протягом найближчих трьох років, висловили побоювання, що коли Реген у перших сто днях урядування не започаткує раликальних заходів, толі спад господарського життя може прийняти катастрофальні розміри.

Обидва автори звернули увагу Президента на: зріст відсоткової стопи ло 20 відсотків і заповідь дальшого зросту; державні видатки, які вихоплюються з-під контролі і якщо так буде далі, то дефіцит на 1981 бюджетовий рік переступить 60 більйонів долярів; а це ще тільки зміцнить інфляційні процеси, які стають тривалим явищем, інституцією господарського життя; населення країни починає вважати інфляцію таким явищем, з яким ніякі чинники не дадуть собі ради, й відповідно до того поступає ;

— спад продукції, помітний уже тепер, в 1981 році триватиме далі, а навіть більшатиме;

— ціни на нафтову ропу, основний енергетичний засіб зростатимуть швидше, як в цьому році, а загальне господарське погіршення й інфляція можуть причинитися до того, що вони осягнуть 40 до 50 долярів за бочку, яка тепер коштує коло 32 доляри.

До цих невеселих завваг треба додати, що деякі ділянки промислу, як наприклад сталева і автомобільна, вже роблять заходи для дальшого зменшення продукції. Втрати автомобільного промислу зростають й компанія Крайслера, яка перебула господарську кризу й вийшла з неї завдяки допомозі держави, знов опинилася перед кризою незважаючи на те, що новий модель авта „К" заповідався добре. Кампанія Крайслера припинила на декілька тижнів продукцію у фабриках, які виробляють найпопулярніші моделі. В опінії господарських чинників починає поширюватися переконання, що, можливо, для тієї компанії рятунку перед банкротством і ліквідацією немає.

У зв'язку з такою ситуацією зростають голоси за протекціоністичними заходами проти ввозу чужих виробів, а в першу чергу авт. Одначе за автами йдуть інші ділянки, представники яких вимагають того самого. Застосування протекціоністичних заходів з боку американських чинників викликає таку саму відповідь з боку інших країн, а це тільки змінило б загальний господарський застій та створило б загрозу загальної господарської кризи.

У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ-ЕЛЕКТ Роналд Реґен вже раніше заповідав боротьбу з тероризмом, політичні спостерігачі припускають, що службовці ФБІ дістануть тепер більше повновластей для того, щоб інфільтрувати деякі терористичні групи і організації, які ставлять собі за ціль силою змінити американський політичний устрій і активно поборюють урядові зарядження, порушуючи тим самим основні закони держави.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Вартісний і потрібний документ

Президент Джіммі Картер підписав недавно великої вартости та дуже актуальний під теперішню пору документ-декларацію, якою він закликає американський нарід відзначити Хартію Прав, підписану 15-го грудня 1791 року, а яка опісля стала частиною конституції З'єднаних Стейтів Америки і була базою схвалення Універсальної Декларації прав людини Об'єдниними Націями, прийнятою цією міжнародною організацією 10-го грудня 1948 року, на підставі якої у пізніших роках окремі держави світу закріплювали свої відносини.

Президентський документ, копію якого надіслав на адресу головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса спеціяльний дорадник Президента в етнічних справах Стівен Р. Аєлло з підкресленням важливости продовження змагання за встановлення справедливости в світі і забезпечення прав людини в кожній країні, яку то працю на протязі багатьох років успішно виконує Український Народний Союз і його пресові органи, — має особливу важливість під теперішню пору, коли у Мадриді відбувається конференція безпеки і співробітництва в Европі, і коли існують бодай два види прав людини, один загальний, прийнятий в ОН і один у комуністичних державах, зокрема в Совєтському Союзі, де цілковито знехтовано основні права, або їх режим „респектує" по своєму.

Включаючи концепцію прав людини, як інтеґральну частину закордонної політики ЗСА, президент Картер зробив великий крок вперед у цьому відношенні, бо він тим же самим відкинув також комуно-московське твердження, що справа людських прав є внутрішньою справою поодиноких держав защо ще й тепер Москва зводить бої на міжнародних форумах, доводячи до систематичних конфліктів між державами світу.

Сенатор Роберт Дол ще напередодні міжнародної конференції у Беоґраді заявив, що він переконаний у правильності американської закордонної політики і, що Уряд ЗСА не „повинен відступати від своєї твердої позиції оборони основних прав людини. Сьогодні не час, — заявив тоді сен. Дол, — зосереджуватись тільки на господарських питаннях без ширшого обговорення порушень прав людини в СССР та в інших східньоевропейський країнах".

Виглядає отже, що тодішнє звернення сен. Дола не пішло на марно, бо хоча західня делеґація у Беоґраді, а з нею також американська, нічого не зробили тоді, зате вони набрали чималого досвіду, який вони зручно і з великим успіхом використовують у Мадриді. Сьогодні вже голова американської делеґації, колишній генеральний прокуратор в Уряді президента Картера Ґріффін Белл і співголова цієї делеґації адвокат Макс Кемпелмен не говорять мовою Ґолдберґа, а мовою хвилини продиктованої інтересами ЗСА і західнього світу взагалі.

Документ, що його підписав президент Картер треба тільки привітати і побажати, щоб також новообраний президент Роналд Реґен не виключав концепції оборони прав людини зі своєї закордонної політики, бо такий крок міг би у великій мірі підірвати довір'я світу не тільки до змінної політики Вашінґтону, але також до самих ЗСА. Часте наголошування справ оборони прав людини офіційними урядами Заходу дуже допомагає переслідуваним і тероризованим в'язням і скріплює надії у багатьох поневолених Москвою народів, які ведуть доступними їм засобами змаг за привернення волі їхнім країнам.

Володимир Душник

КРИЗА В ЦЕНТРІ ЕВРОПИ

Політичні й торговельно-культурні відносини між Східньою і Західньою Німеччиною — за кілька останніх років — творили так звану основу політики рівноваги чи детанту в центрі Европи. Тепер ця політика рівноваги тріщить у своїх основах у наслідок подій у Польщі, на які ані канцлер Гельмут Шмідт у Західній Німеччині, ані президент Еріх Гонекер у Східній Німеччині, не мали й не мають ніякого впливу.

По виграній польських робітників минулого літа, Східня Німеччина почала нищити всі можливі основи співпраці між двома частинами поділеної Німеччини, основи, які будувалися поволі й обережно протягом останніх десяти років.

Нові загострення

Причина наглої кризи між урядами в Бонні і Панкові виринула в Східній Німеччині, яка почала зі страхом відгороджувати „демократичну Німеччину" на сході від „погубного впливу Західньої Німеччини." Цей страх німецьких комуністів безперечно викликав успіх робітників у сусідній Польщі, які вибороли собі право на незалежні робітничі профспілки — факт який собі важко уявити під комуністичним режимом.

Хоч покищо досі немає жадних розрухів серед робітництва у Східній Німеччині, німецькі комуністи зрозуміли, що іскра свободи робітників в Польщі може легко перенестися до їхньої країни і розворушити німецьких робітників, хоча, на думку знавців, їх положення в Східній Німеччині є куди краще, як робітників у Польщі. Тому, при кінці жовтня ц. р. німецький комуністичний режим встановив нові закони, які створюють великі перешкоди відвідувачам Польщі.

Другий великий крок звернений проти німецьких братів у Західній Німеччині, це нові монетарні розпорядження, на основі яких західні німці, які їдуть на відвідини до Східньої Німеччини, мають платити високі суми західніх німецьких марок у виміну на східньонімецьку монету, що унеможливлює громадянам Західньої Німеччини платити такі високі суми за відвідини своїх родин на сході. Минулого року біля сім мільйонів західніх німців відвідало Східню Німеччину, а цього року ледве одна-третя з того числа відвідала схід.

Коли, в 1972 році унормувалися відносини між Бонном і Панковим, обидва німецькі уряди відклали набік ці проблеми, на які вони не могли погодитися: знищення берлінського „валу сорому" східніми німцями, та визнання окремої східньої німецької нації західніми німцями. Тепер Гонекер домагається повного визнання Східньої Німеччини як окремої німецької держави. Навіть, якщо б Бонн був згідний визнати східньонімецьку державність як окрему націю, то західня німецька конституція виразно говорить, що існує тільки одна німецька нація, отже хіба треба було б міняти конституцію.

Східньонімецька пропаганда називає Західню Німеччину „палячем війни" та агресором, що разом з НАТО хоче підбити Східню Німечину та частини Польщі". Східньонімецьким музично-артистичним ансамб лям, які мали обїжджати Західню Німеччину, нагло прийшла заборона туди поїхати. Навіть реґулювання европейського часу впало жертвою комуністичної політики, коли Східня Німеччина відмовилася посунути одну годину наперед для заощадження денного світла, як це роблять усі країни Европи,а що робила також і Східня Німеччина минулих років.

Покищо, німецькі комуністи ще не взялися до обмеження торговлі між обома частинами Німеччини очевидно тому, що Східня Німеччина підписала безліч контрактів із західньонімецькими, австрійськими і швайцарськими індустріяльними і електротехнічними фірмами, за які вже згори заплачено мільярд марок.

Існує певна незгідність поглядів, чи ці наглі обмеження між двома Німеччинами постали на приказ Москви, чи ні. Деякі знавці твердять, що нові загострення у Німеччині є частиною загальної політики Москви скріпити контролю над сателітами з огляду на події в Польщі. Так чи інакше, Москва напевно вповні одобрила останні потягнення Східньої Німеччини.

Немає двох слів, що ці багатогранні зв'язки, між двома Німеччинами, що їх нав'язано від 1972 року, майже в цілості нищать потягнення Східньої Німеччини. Досі немає на овиді ніякої можливости до привернення „статусу кво", що, існував перед тим. Навіть, якщо події в Польщі не візьмуть звороту на гірше, то відносини між Бонном і Панковом витворюватимуть безустанне напруження в центрі Европи, що не буде підхожим підложжям для загального миру на континенті.

З господарського життя

Канадський Пшеничний Уряд — Кенедієн Віт Бордцентральна й єдина установа, яка займається продажем канадської пшениці за кордон, був затривожений недавнім пшеничним договором між ЗСА й КНР, яким ЗСА зобов'язалися постачати Китаєві на протязі найближчих чотирьох років велику кількість пшениці. Дотепер Канада була головним доставцем пшениці до Китаю й тому пшенична централя занепокоїлася можливістю, що китайці зменшать закупи пшениці в Канаді. Тепер пшенична централя повідомила, що КНР закупив в Канаді на підставі нового контракту 1,4 мільйона метричних тонн пшениці в ціні коло 400 мільйонів долярів. Речник Пшеничного Уряду сенатор Гейзен Арґю додатково повідомив, що на майбутнє передбачується зріст китайських пшеничних закупів у Канаді, а не навпаки, як побоювалися перед тим. Як і всі дотеперішні пшеничні контракти, продаж відбувається за 25 відсотків готівки, а балянс буде сплачений 18 місяців від часу достави зі спільно домовленими відсотками.

Керівник Федеральної Резервної Ради, емісійної установи ЗСА, Пол Фолкер виступив з промовою перед інституцією, присвяченою податковим проблемам Текс Фавндейшен — в готелі Пляза в Ню Йорку й повідомив про дальшу грошеву політику Федеральної Резервної Ради. „Хоч заноситься на нову готівкову тісноту й ми вже маємо її передвісника, але ми будемо продовжати політику тісного гроша з ціллю щоб позбутися інфляції, а не щоб ослабити господарський ріст", Фолкер опісля додав „Ніяка антиінфляційна програма не принесе наслідків, якщо монетарна політика буде пасивно достосовуватися видаванням грошей і творенням кредитів та коли грошові вимоги випливають з інфляційних процесів." Така політика не конче в смак тим елементам нового Уряду ЗСА, який прийде до влади 20-го січня 1981 року, які, не зважаючи на інфляцію, хотіли б всю увагу звернути на зміцнення господарського росту.

Мехіко і ЗСА підписали договір про доставу до Мехіко протягом наступного року 8,18 мільйонів тонн американських харчевих продуктів. Є це рамовий договір, який буде виповнений контрактами між заінтересованими сторонами. ЗСА забезпечили Мехіко доставу харчових продуктів на таку суму, а Мехіко зобов'язалося протягом наступного року їх закупити. Якщо б зайшла потреба збільшити цю суму, сторони договорилися доповнити цей договір.

У Москві опублікували скорочений текст совєтського економічного пляну на нову п'ятирічку, тобто 1981-1985. Цей плян буде представлений XXVI Конгресові КПСС, який почнеться під кінець лютого наступного року, Всупереч дотеперішнім предбачуванням Совєтський Союз плянує у новій п'ятирічці збільшити продукцію нафтової ропи з 12,1 мільйона бочок денно біжучої продукції до 12,4 мільйона, або навіть 12,9 мільйона бочок денно. Значно більше мають піднести продукцію газу, бо з 15,36 трильйона кубічних стіп, передбачених у цьому році, на 21,186 трильйона, або навіть 22,598 трильйона кубічних стіп 1985 року. Передбачено значне ослаблення зросту індустріяльної продукції. За цілу п'ятирічку 1981-1985 26 до 28 відсотків, а за теперішню п'ятирічку, яка кінчається 1980 року, було 35 відсотків зросту. В продукції збіжжя СССР плянує остаточно таки добитися кожного року від 238 до 242 мільйонів метричних тонн.

В автомобільній промисловості ЗСА далі не наступило таке покращання, якого загально сподівалися. Навіть нові моделі малих авт не оправдали дотеперішніх надій. Одна тільки автомобільна компанія Крайслера віднотувала зріст — три відсотки продажі авт в порівнянні з попереднім роком. Сталося це завдяки таким новим моделям авт, які зблизилися якістю виконання й економією пального до японських і европейських авт. У цьому відношенні не дописали дві інші компанії Дженерал Моторс і Форд. Не зважаючи на величезну і коштовну реклямову кампанію, ті обидві компанії продали в листопаді на приблизно 20 відсотків менше авт як минулого року. Американський консумент просто керований життєвою конечністю вимагає від американського продуцента краще виконаного авта і вищої видайности бензини. Коли це можуть зробити численні закордонні фабрики, можуть зробити й американські. А коли вони з якихсь міркувань цього не роблять, тоді їм приходиться терпіти, бо пересічний громадянин відмовляється платити тисячі долярів більше, коли він може купити кращий продукт й за менше грошей. Власне цього його ціле життя навчали.

Ґеллуп Організація і „Волл Стріт Джорнел" перевели опит 782 керівників компаній на терені ЗСА, чи вони керуються опініями економічних теоретиків і експертів. З того одні сказали „я їх іґнорую", інші сказали „немає двох економістів, які передбачували б те саме", а тільки чотири відсотки сказали, що керуються предбачуванням і порадами економістів.

Роман Савицький

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОРТЕПІЯНОВОГО РЕПЕРТУАРУ

/На марґінесі концерту Томи Гринькова в Ню Йорку/

Треба відразу зазначити, що із самим фортепіяновим репертуаром немає ніякої проблеми. Існує ж бо велика кількість фортепіянових творів українських композиторів, доступних у друкованій або рукописній формах у приватних або публічних бібліотеках, архівах. Твори, про які пишемо, виповнюють високі вимоги сучасного музичного світу. Вимоги — як технічні, так і мистецькі. /Існує, звичайно, чимало творів, що цих вимог не виповнюють/. Сама проблема основується у тому, що деякі піяністи молодшого покоління з якоїсь причини не включають тих повноцінних українських творів до свого репертуару.

Брак відомостей про українські твори чи почуття меншевартости /якщо це становить центр проблеми/ можна було легко направити, послухавши український концерт піяніста-віртуоза Т. Гринькова, 30-го листопада ц. р. в Українськім Інституті Америки у Ню Йорку. Треба відзначити, що Т. Гриньків останнім часом розвинув широку концертову діяльність у Північній та Південній Америці й Европі, пропаґуючи перед міжнародною публікою кращі зразки українського фортепіянового репертуару.

На своєму концерті піяніст представив велику, вдячну і незвичайно вимогливу програму. Наповнена заля Інституту прослухала Сонату Ф-дур Д. Бортнянського, Сонату Оп. 1 Л. Ревуцького, Пассакалію ґ-моль В. Косенка, „Великі варіяції на українську тему" фіс-моль Н. Нижанківського та трансцедентальний етюд п. з. „Мазепа" Ф. Ліста. На домагання публіки мистець заграв „Баляду України Ф. Ліста, базовану на українській пісні „Ой не ходи Грицю".

Тома Гриньків — правдивий поет фортепіяну, до того він належить до піяністів, для яких технічні труднощі не існують. Виконання творів, сповнене то верви, драматичности, то ліричного вичуття, могло тільки дивувати своїм мистецьким та виконавчим пляном. До того вечір мав забарвлення сенсаційности, бо згадані твори Косенка й Нижанківського були виконані в Ню Йорку вперше. Теж рідко коли виконувані у нас твори Ф. Ліста — драматичний етюд „Мазепа" та любовна „Баляда України" — мали повний успіх. Єдиний від'ємний пункт імпрези, це фортепіян, що не був з найкращих.

Речиталь Т. Гринькова, як перший із серії музичних імпрез, організував Концертовий комітет при Українськім Інституті Америки під керівництвом бас-баритона Андрія Добрянського. Треба погратулювати комітетові за ідею такої серії й побажати якнайкращого успіху при наступній імпрезі, якою буде Концерт камерної музики в неділю, 4-го січня 1981,в 3-ій год. з участю скрипаля Галини Стрілець, челіста Нестора Цибрівського та піяніста Т. Гринькова.

x x
x

Концерт Т. Гринькова може послужити зразком деяким молодим українським піяністам на поселеннях, які мають поважні успіхи на міжнародному форумі, але не використовують цієї позиції для української фортепіянової музики. Причина? Дехто каже, що це брак почуття обов'язку. На мою думку, замало твердити, що ми — українці і що нашою справою є виконувати рідну музику. Старий український етос обов'язку, на жаль, вже не можна всеціло примінювати до молодого покоління. Замість заставляти, сьогні краще заохочувати, а наслідки будуть кращі. Пізнання українських творів є можливе всім, воно тільки вимагає часу і наступить найкраще не з почуття обов'язку, а головно поперез акцептування мистцями-виконавцями українського репертуару як мистецької дійсности.

Один великий піяніст сказав, що коли виконавець розуміє і любить музику, то він робить щось мінімальне, конечне для її вдалого виконання. Але якщо виконавець потрапить жити і страдати цією музикою, щойно тоді можливою стає майстерність і правдиве, глибоке відтворче мистецтво. Такі глибокі почуття можна завважити у грі Томи Гринькова. Він не грає українських творів з почуття обов'язку, а тому що захопився ними як і захопився українськими сольоспівами бас Метропольтальної опери Павло Плішка. Т. Гриньків, до речі, тепер постійний акомпаньятор цього співака, і, як відомо, минулого року вони оба співпрацювали біля першої української платівки П. Плішки, записавши низку найкращих зразків нашої вокальної музики.

Ризикуючи пропущенням того чи іншого прізвища, хочу тут відзначити зрілих українських піяністів молодшого покоління, які під цю пору концертують на поселеннях , включаючи в репертуар українські твори. Ними є: Вірко Балей, Іриней і Люба Жуки, Лідія Артимів, Ждана Кравців-Скальська, Ляриса Крупа, Зеня Кушпета, Ірена Пелех, Христина Петрівська, Юліяна Осінчук, Роман Рудницький і Богдан Сперкач.

x x
x

Сьогодні, доступними є чимало занедбаних, але цікавих українських фортепіянових творів. Крім сонат Б. Бортнянського є Соната М. Лисенка та його ж мало подибувана в музичних репертуарах виконавців „Українська сюїта." Замало виконувані є в нас твори П. Сениці, М. Вериківського чи Б. Лятошинського. Майстерні, великі Варіяції п. з. „Елеґія" С. Людкевича спо-

(Закінґення на стор. 3)

Ірена Книш

У ВІДСТАНІ ПІВСТОРІЧЧЯ

(I)

(Дещо із української хроніки Ню Йорку)

На сторінках нюйоркських газет із половини березня 1930 року можна найти світлину чотирьох молодих, ставних і елеґантних жінок, які виходили із судового будинку з усмішками на вродливих обличчях, хоч і не дуже було їм до сміху. Вони були заарештовані через помилку поліцаїв. Ці доглядачі вуличного порядку арештували тих, яких саме треба було захищати від напасників, що кидалися з бійкою на групу українців, які мирно роздавали летючки й несли транспаранти в обороні ...прав людини з приводу голосного в той час харківського процесу.

У звідомленні щоденника „Свобода" з 18-го березня, відбився знак часу та його кольоритність. На п'ятій авеню під числом 261 містився совєтський амторг, репрезентативний центр СССР у Ню Йорку. В суботу, 15-го березня, в обідовій порі зібрана біля нього інтернаціональна боївка жидів, москалів, італійців, поляків і горстка „наших" зустріла українських демонстрантів пронизливими вересками й свистом. Але численна публіка, що саме виходила з праці на полудневу перерву, зі зацікавленням приймала летючки й відчитувала на таблицях заклики для оборони переслідуваних Москвою українських діячів, духовенства, вчених і заслужених патріотів. Тоді погромницька зграя кинулась відібрати протестні транспаранти, зчинилася бійка, бешкетники рвали жінкам коралі, стягали капелюхи, торгали волосся. Збільшився натовп, загальмувався вуличний рух, аж поки скріплені відділи поліції не припинили бучі. Тоді й були помилково заарештовані чотири українки.

Очевидно, помилку поліцаїв, які серед метушні й штовханини поміряли на одну мірку нападених і напасників, доказано й українок звільнено. Як виявилось, це були ті, що йшли в перших рядах демонстрантів, відомі українській громаді діячки: Стефанія Абрагамовська, Марія Боднар, Анна Вінтоняк, Зіна Каленик-Лесюкова. Суддя зразу схотів уневажнити все поступовання, але організатори української демонстрації зажадали повного вияснення цієї справи з поданням фактів, бо в американських газетах появилися фальшиві звідомлення.

До тодішніх кольоритностей належить м.ін. нотатка в „Ню Йорк Таймсі" з 17-го березня п.з. „Білі росіяни звільнені — Чотири жінки заарештовані в бійці з червоними будуть переслухані в середу". В тексті подано, що ці жінки — це члени групи біломоскалів, що їх заатакували червоні на 5-ій авеню ч. 255 в суботу, а перед судом вони стали учора (в неділю І.К.) під закидом порушення порядку але їх випущено за порукою адвоката; їх переслухуватимуть у середу. Наприкінці надруковано їхні ймена, вік і адреси. Не обійшлось без перекручень: Аперген замість Абрагомовська, Тоняк замість Вінтоняк, а додаткова інформація про „місіс Лісюк" стверджує, що „вона була жінкою колишнього полковника в російській царській армії". Проте, не найти в „Ню Йорк Таймсі", спостувань у справі демонстрації. Тоді ще його репортери не всилі були збагнути різниці поміж українцями й „рашен". Сьогодні навряд чи таке трапилось би.

Нюйоркські українки не тільки взяли участь у демонстрації, але й наступного дня, в неділю прибули численно разом з іншими громадськими організаціями на „Масове протестаційне віче" в Українському Народному Домі, де промовляли: полк. В. Кедровський та речники Демократичної й Республіканської партій ЗСА,а схвалені резолюції вислано до президента Гувера й інших визначних американських діячів.

А втім, український жіночих рух у Канаді й ЗСА мав живий зв'язок із рідним краєм. Визначне місце в українському громадському житті тоді займала Українська Жіноча Громада в Ню Йорку, основницею й першою головою якої була відома з партіотичних починів Марія Татаринська-Скубова. Після неї стала головою з року в рік обирана Стефанія Абрагамовська, що продовжувала діяльність під ідейним прапором допомоги визвольним змаганням України. Тож не дивно, що Українська Жіноча Громада в Ню Йорку йшла в перших рядах демонстрантів, а її голова й товаришки не злякались арешту, але „почули гордість, що прийшлось хоть трохи потерпіти за українську справу", — як написала в своєму спогаді Стефанія Абрагамовська („В нюйоркському арешті за українську політику", „Ювілейний Альманах УЖГ", НЙ. 1931). Крім перебігу демонстрації, рукопашної бійки й тюремних перипетій, згадуються й мотиви протестного виступу:" ...Прийшли з Великої України вістки, що большевицький уряд виарештовує там визначніших українських громадян і що багато їх, з професором С. Єфремовим на чолі, сидить уже в льохах київської чи харківської „чрезвичайки". На вістку про те зібрались 13-го березня представники українських національних товариств у Ню Йорку на нараду і вирішили бодай дати знати світові про те, що в Україні діється. Постановлено це зробити демонстрацією перед единою офіціяльною совєтською установою, якою є комуністичне торговельне представництво Амторг... Але через цей арешт „стало ясніше, що це заховано за тим словом „політичний в'язень" і які мусять бути переживання тих наших людей, що там, в Україні, місяцями й роками томляться по московських і польських тюрмах і переносять куди більше ніж те, що ми перетерпіли тих кілька годин..." А до того: „Суддя ще скартав, поліцаїв, що нас арештували, коли ми боронилися перед тим, що перешкоджали нам виконувати наше право мирної демонстрації. Нашою справою заінтересувалися нюйоркські американські газети, котрі принесли з тої розправи точні звіти та фотографії".

А втім, того роду акції Українська Жіноча Громада в Ню Йорку ініціювала й проводила вже від років. Ось у „Свободі" з дня 17-го березня 1924 року повідомляє про нараду українського організованого жіноцтва на неділю 16-го квітня в Народному Домі в год. 3-ій по пол. „в справі скликання масового претестаційного віча з приводу замучення ляцькою владою у Львові українки Ольги Басарабової. На нараду запрошується українок із Ню Йорку й околиці до громадної участи". В тому випадку Ню Йорк не відступив від усього українського жіноцтва Америки й Канади, бо скрізь тоді організовано виступи проти цього польського злочину.

Віче в Ню Йорку відбулося 6-го квітня у залі Українського Народного Дому. Обширене звідомлення поміщено в „Свободі" з 23-го квітня. Віче відкрила предсідниця, Стефанія Абрагамовська, а промовляли Оля Кирчівна, д-р Лонгин Цегельський, Олена Лотоцька, З. Лесюкова, І. Базяк та дві американки, Вилсміллер і Лєвін. Віче схвалило ряд резолюцій із гострим засудом польського державного бандитизму і „Українське жіноцтво м. Ню Йорку рішає звернутися з протестом проти рафінованих польських звірств до правительства Злучених з Держав Америки, які є морально відвічальні за відання Галичини на поталу Польщі, а там самим морально відповідальні за звірські акти, поповнювані там польськими властями. Так само віче рішає звернутися з протестом до Ліги Народів, котра зобов'язалася виконувати нагляд над долею меншостей у Польщі".

Знаменна є наступна резолюція, що передає настрої серед спрагнених сильної патріотичної організації українок, яка охоплювала б членок усієї країни: „Віче українських жінок м. Ню Йорку рішає дати почин до постійної загальноамериканської організації українок Америки імені сл.п. Ольги Басараб з ціллю нести всесторонню поміч, моральну, матеріяльну і чинну, старому Краєві в поборюванні польського ярма." Звідомлення кінчиться ствердженням „Для виконання цих постанов уповноважується президія віча". Підписали: „Стефа Абрагамовська — предсідниця, Ольга Кирчівна — заступниця, Пелагія Дембицька — секретарка".

Цей конкретний організаційний плян здійснився наступного 1925 року, з приїздом делегатки з Европи, Ганни Чикаленко-Келлєр. І саме на внесок С. Абрагамовської прийнято назву Союз Українок, який став зразком для розбудови новоствореного Союзу Українок Америки.

Українська Жіноча Громада в Ню Йорку стала першим Відділом СУА, залишивши при тому свою первісну назву й повну автономію в програмі діяльности. Тим паче, що в 1930 році повернулася з батьківщини Марія Скубова з вістками про паціфікацію й польську господарку на Західніх Землях. Це стало поштовхом для посилення дальшої праці Української Жіночої Громади в Ню Йорку.

(Продовження буде)

СПОРТ

С. ЗАХАРОВА І Б. МАКУЦЬ — ЧЕМПІОНИ СВІТУ

Вдруге в історії світових першенств гімнастики українка із столиці України Стелла Захарова здобула Кубок Світу в змаганнях, що відбулися в останньому тижні жовтня ц. р. в залі „Мейпл Ліф Ґарден" в Торонто, Канада. У гімнастичному багатоборстві 17-річна українка випередила 16-річну німку із Східньої Німеччини, цьогорічну чемпіонку Олімпіяди Максі Гнаук та її подругу Штеффі Крекер, що зайняла третє місце. Росіянки Наймушина і Філатова зайняли відповідно 7-ме і 13-те місця. Богдан Макуць зі Львова, чемпіон світу і дворазовий чемпіон Европи, пописувався вишуканою технікою і легкістю виконання надскладних композицій в усіх видах. Його осяг — 58.6 точок. Срібну нагороду здобув вірменин Е. Азарян, бронзову — японець Кодзі Гусікену.

УСПІХИ ЛЬВІВСЬКИХ ШАХІСТІВ

Успішно закінчився турнір за першість совєтського Союзу (Першої Ліґи), в якій взяли участь найкращі українські шахісти. Переможцем турніру, який відбувався у місті Ташкенті, вийшов Олександер Білявський зі Львова, який здобув 11½ точок. Дальші місця зайняли: Долматов та Цешковський по 10½ точки; Рашковський — 10; українські шахісти — Кузьмин і Романишин по 10 точок (здобули по 5 перемог); Разуваєв — 10, Айнгорн — 9½; Свєшников — 9½; Дорфман — 9; Лернер — 8½; Панченко — 8½; Агзамов — 8; Чибурданідзе — 7; Тукманов 5½; Платонов — 5; Сідеїф-заде — 4 точки. У висліді цієї перемоги Білявський забезпечив собі перехід до так званої „Вищої Ліґи" СССР.

В Одесі відбувся міжнародний турнір шахісток, у якому першенство здобула українка зі Львова Зоя Лельчук. Вона не тільки здобула більше однієї точки надзвичайно високої вимоги міжнародного майстра, але й випередила чемпіонку СССР Левитіну та учасницю змагань претенденток Н. Гурієлі. П'яте місце в цьому турнірі осягнула українка Л. Жильцова (Лисенко). У кінцевому показнику табелі турніру учасниці зайняли такі місця: Лельчук — 11 точок; Левитіна — 10½; Гурієлі — 10; Семенова — 9½; Жильцова (Лисенко) — 9; Морозова — 8; Клімова (Чехо-Словаччина) — 7½; Медяникова — 6½; Ніколін (Югославія) — 6; Жікман (Румунія), Шикова (СССР) — по 5½; українка Муленко і Фоміна — по 5; Гонфі (Мадярщина) — 4; Рамон (Куба) — 2.

(от)

Округа УНС...

(Продовження зі стор. 1)

про загальний розвиток і ріст цілого УНС, спиняючись і на недоліках організаційної кампанії 1980 року. Д-р І. Флис також зреферував зібраним такі теми як ревізія союзової дивідендової системи, що перебуває тепер в руках актуаріїв; прагнення затримати організаторів Округ на повночасовому затрудненні; і що Екзекутива УНСоюзу збільшила висоту забезпечення, яке особа може дістати без лікарських оглядин. Ці суми є такі:

Вік	Висота забезпечення без лікарських оглядин	Висота забезпечення з двома лікарськими оглядинами
0 — 15	до 25,000 дол.	—
16 — 35	до 25,000 дол.	50,000 дол.
36 — 45	до 10,000 дол.	25,000 дол.
46 — 50	до 5,000 дол.	10,000 дол.
51 — 55	до 3,000 дол.	10,000 дол.
56 — 60	до 1,000 дол.	—
61 — 65	до 500 дол.•	—

• Тільки ті забезпечені мають право на цей плян, грамоти яких вигасають поміж віком 61-65. Тоді таке поновне забезпечення дасть можливість членові продовжити його чи її активне членство в УНСоюзі і мати привілей діставати „Свободу" й „Український Тижневик" зі знижкою.

На закінчення й у підсумку д-р Флис пригадав організаторам і секретарям, що за кожних новоприєднаних десять членів або більше, поміж 1-им жовтня і 31-им грудня ще цього року, дістається додаткові нагороди і він закликав всіх посилити організаційну діяльність, щоб передбачені втрати членства якнайбільше змаліли.

Після цього був час на запити й відповіді. Запити ставили: О. Зинюк, А. Ціздин, Емануїл Притула, Михайло Хома, Л. Блонарович, І. Малко, Стефан Басараб, Павло Фенчак і Володимир Сушко. Теми питань покривали широкий вахляр зацікавлень присутніх на нарадах, починаючи від „Трибуни" УНСоюзу, спізнених оповісток про померлих членів, УНСоюзової програми різдвяних карток, стипендій для студентів, які на таку стипендію заслуговують; через передплати на „Український Тижневик", нові максимальні суми забезпеченевих грамот, на які не треба лікарських посвідок про стан здоров'я кандидата; до позичок, даних членами УНСоюзу для Української Будівлі, точніше для Корпорації цієї Будівлі, нової системи дивіденд, можливости широкого поля діяльности поміж українськими поселенцями тут другого, третього і четвертого покоління, якщо б вони, зацікавлені новими програмами, які їм відповідають, влились в русло громадського життя.

В кінцевих увагах Б. Ясінського було запевнення для головного предсідника й усього УНСоюзу, що Округа УНСоюзу Балтімор-Вашінгтон-Ричмонд всеціло підтримує становище делегації УНС на XIII Конгрес Українців Америки і резолюцію, схвалену Головним Екзекутивним Комітетом щодо цього Конгресу й УККА.

Зібрані ще довго обговорювали злободенні питання УНСоюзу й загально української громади на прийнятті, яке дбайливо приготували пані Притула і Малко.

Відбулася нарада...

(Продовження зі стор. 1)

вересні 1966 року Блаженніший Патріярх Йосиф правив Архиєрейську Літургію) відслужено Молебень.

Багато потрудилися над влаштуванням зустрічі братств і сестрицтв о. митрат З. Злочовський, настоятель парафії св. Михаїла; інж. Т. Крочак, голова парафіяльної ради; д-р В. Процюк, голова Братства св. Михаїла; а особливо Сестрицтво св. Анни на чолі із своєю невтомною головою О. Чубатою.

Учасники наради-зустрічі вислали телеграму Блаженнішому Патріярхові й Владикам-учасникам Синоду в Римі. Так само з ініціятиви ред. Р. Данилевича, переведено збірку на жертви замлетрусу в Італії, яка дала понад 250 дол., що їх вислано через Патріяршу канцелярію до відповідних допомогових установ в Італії.

РІЗДВЯНИЙ ЯРМАРОК ПЛАСТУ

Ню Йорк, Н.Й. — Пластові новачки і юначки влаштовують в неділю, 21-го грудня ц. р. від год. 10-ої ранку до 2-ої по полудні у Пластовому Домі при 2-ій авеню — Різдвяний ярмарок. Можна буде набути прикраси на ялинку, іграшки, книжки, різнородне печиво тощо. Напередодні ярмарку, тобто в суботу, 20-го грудня, до пластової дітвори завітає святий Миколай о год. 2:30 по полудні. Небесна канцелярія буде відкрита від год. 10-ої ранку.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Плянують відкриття Музею УВАН у Вінніпеґу

Вінніпеґ, Канада. — Зі зміною приміщень Канадської УВАН в цьому році Військово-Історичний Музей УВАН дістав тут у своє користування окрему велику залю для експонатів цього унікального музею в українській діяспорі, як теж систематично влаштовувати постійні окремі виставки.

Як відомо, основою цього музею став Військово-Історичний Музей ген. Михайла Садовського, посмертні опікуни якого передали його під правну опіку Української Вільної Академії Наук в Канаді.

Впродовж кількох років ці скарби української військової та історичної культури не могли бути використані для широкого громадянства з уваги на те, що УВАН мала для власного вжитку дуже скромні приміщення. Після перенесення УВАН до простірних кімнат (до речі, під тією самою адресою, що предше — дім Централі КУК), Військово-Історичний Музей буде постійно відкритий для широкої громади.

Зараз йдуть заходи, щоб цей музей врочисто відкрити в короткому часі. Подія ця буде пов'язана з традиційним Українським Тижнем у Вінніпеґу на пошану дат 22-го січня 1918 і 1919 років — Днів Незалежности і Соборности України.

Повідомляємо, що Військово-Історичний Музей УВАН збільшується окремими дарами та пожертвами українських військовиків та їх родин і широкого загалу української спільноти у вільному світі.

Адреса: Historical War Archives and Museum UVAN. 456 Main Str., Winnipeg, R3B 1B6.

До проблеми...

(Продовження зі стор. 2)

пуляризувала останнім часом в Америці заслужена піяністка Дарія Каранович, але цей твір заслуговує на більше поширення. Новвідкрита Соната В. Барвінського як і низка інших творів цього композитора чекають свого першого виконавця. У нас, виконавці майже не беруть до уваги таких репрезентативних творів, як: „Прелюдія і фуґа" Н. Нижанківського, та „Тема з варіяціями" М. Фоменка, хоча нотний матеріял зберігся. У ЗСА майже не виконуються твори Ф. Якименка та сучасного композитора Юрія Фіяли, хоча їхня музика була у великій кількості друкована в Европі і Канаді і доступна в більших бібліотеках. На виконавців чекають фортепіянові концерти Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, С. Людкевича, М. Фоменка, В. Грудина й інших.

Поширенню українських неоромантичних чи романтично - імпресіоністичних творів сприяє загальне повернення до романтизму у світовому виконавчому мистецтві останнього десятиліття. Зазвучала бо музика таких призабутих композиторів, як: Гуммель, Фільд, Черни, Мошелес, А. Рубінштайн, Падеревський та інших, викликуючи історичний інтерес і викриваючи до великої міри індивідуальність музичної думки.

Та слід звертатись не тільки до українських композиторів. Світова фортепіянова література знає твори з українською тематикою як наприклад, Варіяції Оп. 15 /рік1810/ на тему пісні С. Климовського „Їхав козак за Дунай" польського композитора Францішка Лесселя /виконані тут Юліяною Осінчук/, великі українські Варіяції Оп. 40 /1815/ на цю саму пісню німця К. М. фон Вебера та зовсім невідому поему п. з. „Мазепа" Оп. 27 /1830, за Віктором Гюґо/ німця Карла Леве. Маємо „Жалобу" /1847/ на мелодію пісні „Віють вітри" мадярського майстра Ф. Ліста /що її виконував Іриней Жук/ та менш знані „Три галицькі танки" на чотири руки /1880 поляка Юліюша Зарембського (м. і. зоркестровані Ф. Лістом, учителем Зарембського). Крім Зарембського, зовсім у нас невідомі твори видатного англійського композитора Арнолда Бакса п. з. „Гопак" і „Майська ніч в Україні" /1911/. Більш виконувана /є теж і звукозапис/ є романтична „Українська рапсодія" Оп. 28 /1907/ для фортепіяна й оркестри росіянина С. Ляпунова /вперше виконана віртуозом Ф. Бузоні/. Доволі популярні є теж темпераментні українські гопаки з-під пер Мусоргського — Рахманінова /1924/ та А. Хачатуряна /1948/. Існує теж /більш відома в Европі/ „Гуцульська сюїта 1954/ поляка Єжи Дужевського.

Отже, українського й світового матеріялу до студіювання є доволі. Потрібно лише більше наполегливости, охоти та ентузіязму до праці над розкриттям часто непройдених стежок чарівного світу, якому на ім'я музика фортепіяна.

У світлу пам'ять наших Найдорожчих:

сл. п. АНДРІЯ ГОЛУБА
полковника Армії УНР
і
сл. п. ЮРІЯ ГОЛУБА
поручника 1-ої УД УНА

на Фонд Українських Інвалідів та Охорону Українських Воєнних Могил 200.00 (двісті) долярів складає

РОДИНА

У ЦЕЙ РІЗДВЯНИЙ ЧАС, ВЖЕ П'ЯТІ БОЛЮЧІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

нашого Невіджалуваного

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ВУЙКА і КУЗЕНА

сл. п. ЯРОСЛАВА БІЛАСА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в суботу, 20-го і середу, 24-го грудня 1980 року в Коговз, Н. Й., в церкві свв. апп. Петра і Павла

і в Боффало, Н. Й., 20-го грудня 1980 р., в церкві св. Ів. Хрестителя.

Просять Родину, Друзів і Приятелів згадати Покійного у своїх молитвах —

дружина — ЗЕНОВІЯ
доньки — РОКСОЛЯНА і ІРЕНА
з родинами

Успішний вечір у Колюмбії

Після довгої і завзятої підготови Українського Клюбу при Колюмбійському університеті в пятницю, 14-го листопада цього року, відбувся там „Український вечір". Понад 400 осіб з великою участю української студентської молоді Нюйорської округи виповнило салю Millicent McIntosh Center, щоб вислухати концерт і взяти участь у забаві.

Концертову програму відкрив майстер церемоній Тиміш Гнатейко вступним словом, пояснивши важливість цієї імпрези, а саме, збирання потрібних фондів на започаткування українських студій при Колюмбії. Тиміш переводив програму у двох мовах, з огляду на присутність неукраїнських слухачів, між якими були професори і студенти університету.

Першою точкою були два українські танки у виконанні танцювального ансамблю „Сизокрилі" під керівництвом Роми-Прийми-Богачевської.

Піяністка Аня Ляшок, визначна учениця проф. Таїси Богданської в Нюарському відділі Українського Музичного Інституту, виконала Прелюд Ф-моль Довженка та „Поему Карпат" Фоменка.

Популярний вокальний ансамбль „Промінь" під керівництвом Богдани Волянської виконав твори українських композиторів: „Українську Баркаролю" Людкевича; „По садочку ходила", народна пісня в обробці Авдієвського (дует Богдана Андрусишина і Андрія Юзенева), та „Царевну Млаку" Людкевича. Член ансамблю Лев Волянський пояснював неукраїнським слухачам зміст кожної пісні. Ансамблеві акомпаньювала піяністка Соня Шерег. І ансамбль, і акомпаньяторка — члени Українського Музичного Інституту, відділ Ню Йорк.

Після цих трьох точок президент Українського Клюбу при Колюмбії Катерина Наливайко поінформувала присутніх про Український Клюб і його діяльність, та подякувала всім, що спричинилися до успіху цього вечора: Слов'янському Відділові при Колюмбії; Українському Конгресовому Комітетові Америки, всім підприємцям, які оголошувались в програмі, всім жертводавцям, батькам членів, як також Союзові Українських Студентських Товариств Америки за підтримку. Вона висловила велике признання і подяку всім виконавцям цього вечора, які безкоштовно подарували свій час і таланти.

У другій частині програми виступили: бандурист Юліян Китастий, який виконав три пісні з цікавим поясненням для американських слухачів; ансамбль „Промінь" проспівав „Я сьогодні від вас від'їжджаю", повстанська пісня в обр. Б. Волянської; „Колискова", народна пісня в обр. Авдієвського (сольо — Марійка Мандзій Волянська) та „Вишні черешні", українська народна пісня в обр. Леонтовича. Накінець виступив танцювальний ансамбль „Сизокрилі" під керівництвом Р. Прийми-Богачевської.

Координатором концертової частини вечора був Олесь Кузишин. Після концерту відбулася забава при звуках популярної оркестри „Волограй".

Вечір був успішним не тільки тому, що зібрано понад 1,000 долярів на фонд українських студій при Колюмбії, але також тому, що він доказав, що українське студентство активне і намагається конкретним ділом працювати для загального добра української громади.

Український Клюб плянує продовжувати такі імпрези в майбутньому і буде робити всі старання, щоб українські курси при Колюмбії відкрилися вже восени 1981 року. Клюб надіється, що українська громада підтримає його і допоможе перевести ці пляни в дійсність. На цю ціль Український Клюб при Колюмбії відкрив окреме конто в кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку число 9705.

Олесь Кузишин

СУФА влаштував Різдвяну виставку марок

Проєкт однієї з трьох двомовних печаток

Президія і Управа Союзу Українських Філателістів Австрії влаштували 10-ту Різдвяну виставку поштових марок, яка відбулася від 28-го до 30-го листопада цього року у Святочній залі віденської ратуші. Виставку присвячено темам „Різдво Христове" і „200-ліття смерти цісареви Марії Тереси".

Під час виставки урядував також спеціяльний відділ австрійської державної пошти, при якому вживали спеціяльні поштові печатки з німецько-українськими написами.

Виставка поштових марок та спеціяльний відділ пошти були відкриті від 28-го до 30-го листопада.

Австрійська державна пошта вживала печатки з такими рисунками: 28-го листопада: ікона Богоматері з іконостасу в українській греко-католицькій церкві св. вм. Варвари у Відні; до нової різдвяної марки Австрії додатково вживатимуть печатку „першоднівки". 29-го листопада: вирізьблений дерев'яний хрест у філіграновім окутті з дорогими перлами, який Марія Тереса подарувала церкві св. вм. Варвари (день 200-ліття смерти цісареви Марії Тереси). 30-го листопада: 6-та різдвяна виставка культурного відділу уряду Відня — віденська ратуша, ялинка, різдвяний ярмарок і перші рядки коляди „Бог Предвічний".

У програму ввійшли ще додаткові точки: 28-го листопада відбувся у святковій залі віденської ратуші — концерт українських народних пісень і коляд у виконанні українського церковного хору св. вм. Варвари у Відні під управою проф. Андрія Гнатишина.

У неділю, 30-го листопада, о год. 10-ій в церкві св. вм. Варвари, Відень 1, Постгассе 8, відправлено торжественну Службу Божу і Панахиду з нагоди 200-ліття смерти цісареви Марії Тереси.

Борис Ямінський

Американці оплескували концерт „Української Опери"

Мастик Біч, Н.Й. — Тут у величезній авдиторії „Вільям Флойд", що вміщає одноразово 2000 глядачів, 17-го листопада ц.р. відбулися підряд два концертові виступи Корпорації „Українська Опера".

Обидва концерти були спонзоровані Мистецькою Радою стейту Ню Йорк та містом Брукгейвен і іншими установами. Публіка, що переповнила залі, переважно студенти, професори, учителі середньої школи ім. В. Флойда, влаштували українським мистцям стоячі овації. Програму вела відома телевізійна акторка Ляриса Лорент-Лисняк, яка спершу стисло поінформувала слухачів про Україну, її історію та боротьбу за волю. Треба зазначити, що за тиждень перед концертом президент Української Опери Галина Андреадіс передала дирекції Середньої школи різні англомовні друки з інформаціями про нескорену Україну і її культуру, а старші студенти вивчали ті матеріали, і тому особливо сердечно сприймали кожну точку програми.

Першою виступала відома українська співачка Г. Андреадіс, у супроводі студентської симфонічної оркестри під дириґуванням маестро Людмили Стат (40 музик). Українські арії й пісні наперед пояснювала слухачам Ляриса Кукрицька. Після пісні М. Фоменка „Любіть Україну" — на обидвох концертах двотисячні слухачі зірвалися з місць і влаштували солістці стоячі овації, до яких приєдналась і оркестра.

Після пояснення наступних точок, зокрема розповіді про український національний музичний інструмент бандуру, молоді бандуристи і співаки Юліян Китастий та Наталія Гончаренко також дістали бесконечні овації. У другому виступі публіка домоглася наддатку. 4,000 американців уперше мали нагоду почути бандуру й пісні під цей чарівний інструмент козацьких часів.

Зачарував глядачів і танцювальний ансамбль „Таврія" з Ню Йорку під мистецьким керівництвом обдарованого хореографа Андрія Кулика. Чудові народні ноші з різних частин України виконала власниця майстерні ноші Кулик. Ансамбль „Таврія" познайомив глядачів не лише з українським танцями, але й зі звичаями і традиційними обрядами, які пояснила публіці Л. Кукрицька. Краса танку і строїв була така, що і „Таврія" мусила виступати з наддатком понад програму.

На закінчення обох концертів виступила Г. Андреадіс, мецо-сопрано, яка дійсно майстерно виконала пісні й арії. Кілька разів публика вставала й била браво. Коли вона як наддаток заспівала ще й популярну американську пісню „Лав сторі", то стоячі овації тривали кілька хвилин, а дирекція знову запросила „Українську Оперу" на дальші виступи для студентів шкіл і громадянства, а також для старших віком осіб.

„Українська Опера" гідно несе в американський світ і збагачує його прекрасним українським мистецтвом.

Проф. Слава Капан

Гартфордський хор „Діброва"

За ініціятивою управи хору „Діброва", з головою Ольгою Якимів на чолі, рішено відсвяткувати 25-річний ювілей дириґентури інженера і маестра Олександра Пришляка у формі несподіванки для ювілята бенкетом і забавою. Назначено дату 4-го жовтня, місце — Український Народний Дім у Гартфорді, Коннектикат. Найбільшою несподіванкою для дириґента у цьому святкуванні було заанґажування сина дириґента Андрія Пришляка до підготови та дириґування трьох пісень. Треба тут відмітити, що син панства Олександра й Анни Пришляків, Андрій, якраз закінчує студії музики в університеті Коннектикат і є знаменитим піяністом і музикою, який вміє відчути та передати найбільші нюанси музичного мистецтва.

Олександер Пришляк

Підготовка до святкування ювілею проходила успішно. На виготовлені мисткинею Іреною Красій запрошення відгукнулося понад 240 осіб. І так, в призначений день, в суботу, 4-го жовтня, о 7-ій годині вечора, зібралися усі запрошені гості, члени хору з родинами, члени родини ювілята, у гарно удекорованій залі Українського Народного Дому. Ювілята з дружиною, які увійшли на залю, зустріли усміхаючись на столах чорнобривці, а з-за столів — щирі оплески теплих долонь усіх присутніх.

Перше привітальне слово було від голови хору О. Якимів, яка, зворушливо привітавши дириґента, передала дальше ведення програми Орестові Кузьмі як „майстрові церемонії". О. Кузьма подав короткий нарис праці дириґента Олександра Пришляка, підкреслюючи його заслуги та складаючи йому подяку й признання за повну посвяти працю над розвитком хору „Діброва".

В цьому якраз заслуга нашого дириґента, що своїм прикладом і невичерпною творчою енерґією зумів втримати хор активною одиницею на протязі чвертьстоліття. Під його проводом хор „Діброва" завжди гідно репрезентував і дальше репрезентує українську громаду Гартфорду в суто українському довкіллі і перед неукраїнською публікою.

Одним із перших, більш пам'ятних виступів хору була участь у святкуванні 40-річчя української католицької церкви в Гартфорді. Хор постійно брав і дальше бере участь у всіх церковних святкуваннях. Громадянам Гартфорду важко собі уявити свята Різдва, Великодня чи відправ Великодньої Утрені без участи нашого хору.

З розголосом про мистецькі звучання хору „Діброва", прийшло до нього запрошення від блаженної пам'яті тоді єпископа Йосифа Шмондюка, взяти участь у Службі Божій на з'їзді Організації Католицьких Жінок у Вустері, Массачусетс. Там понад 1000 осіб мали змогу вперше познайомитися з українською церковною музикою та пізнати красу українського східнього обряду. Хор „Діброва" співав Службу Божу у місцевому коледжі святого Йосифа та давав концерти у близькому університеті Коннектикат. За ініціятивою нашого дириґента хор „Діброва" виступав на радіових, а в останньому часі і на телевізійних програмах під час свят Різдва, несучи рідні коляди у кожну українську хату.

Одним із більш пам'ятних виступів хору була участь у Службі Божій, яку відправив Блаженніший Патріярх Кардинал Йосиф Сліпий у Стемфорді, відвідуючи вперше Америку.

Наш дириґент Олександер Пришляк ніколи не щадив ні труду ні часу, щоб підготувати музично вартісну програму. І так, коли у Гартфорді відбувався науковий семінар про українську церковну музику, до участи запрошено було хор „Діброву". Наш дириґент у співпраці з професором Стівеном Рейнолдсом, музикологом, експертом староукраїнської та старослов'янської музики, підготовив цікаву програму, яка складалася із зразків української церковної музики з різних околиць України та з різного часу розвитку церковної музики. Тоді вперше в каплиці Гарварду прозвучали слова стародеиного „Слава Отцу".

Другим успішним виступом хору у Гарварді був концерт, присвячений пам'яті усіх меценатів і фундаторів Гарвардського українознавчого центру. Після концертової частини хор відспівав панахиди в українському православному і католицькому обряді при численній співучасті священиків обох віровизнань, в намірені померлих меценатів. Цілу цю програму було награно та передано на хвилях „Голосу Америки" на Україну.

Одним з більш престижевих та репрезентативних виступів був концерт хору „Діброва" з нагоди святкування 200-річчя Америки у найкращій концертовій залі стейту Коннектикат у гартфордській Бушнел Меморіял Гол.

Треба взагалі сказати, що маестро О. Пришляк — це унікальна людина. Він не лише довголітній дириґент хору, але одночасно бере участь в різних ділянках праці гартфордської громади. Він тут веде Школу українознавства, дириґує дитячим хором, заанґажований у церковному комітеті, був кількакратно головою Відділу УККА, є членом Товариства за Патріярхат, членом комітету для піддержки Фонду Катедри Українознавства у Гарварді, членом Братства Дивізійників та вже довгі роки сповняє функцію дяка. Це справді людина невичерпної енерґії, яка, мабуть, побирає силу Самсона з безнастанної праці для добра загалу. Очевидно треба згадати, що без вирозуміння своєї доброї дружини пані Анни Пришляк важко було б ювілятові вести успішно хор і включатися так активно в життя громади.

Після слова майстра церемонії відбувся святковий обід, на якому слідувало представлення публіці родини п-ва Пришляків, дітей: Андрія, Марти та Ірини, як також матері дириґента - ювілята пані Ольги Пришляк та тещі — пані Марії Греськів. Відтак слідували відчити привітів від представників численних місцевих і позамісцевих організацій. З огляду на велику кількість усіх привітів і обмежене місце у газеті, не в силі їх усіх вичислити, проте хочеться відмітити два привіти, які заслуговують на особливу увагу, а саме: привіт від Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого та ґратуляції від українського Гарварду, на який посиленою акцією О. Пришляка, гартфордська громада зібрала коло 80,000 долярів.

На кінець цього пам'ятного вечора парох Гартфорду о. монсеньйор Степан Чомко вручив ювілятові похвальну грамоту від Владики Василя Лостена, підкреслюючи заслуги О. Пришляка для гартфордської громади та для збереження української музичної спадщини.

Завершенням цього ювілейного святкування було відспівання хором пісень під дириґентурою сина ювілята Андрія. Усі хористи у душевному піднесенні зосередили свою увагу на постаті молодого дириґента Андрія Пришляка, який з елеґантною фаховою майстерністю попровадив хор у виконанні пісень: „На світанку", слова М. Ікач, музика О. Білаша; „Закувала сива зозуленька", обрібка О. Кошиця, та „Крилець", Матюка, закінчивши многоліттям „Сотвори, Господи".

Коли затихли кінцеві щедрі оплески присутніх, слово забрав сам ювілят. Він склав подяку усім, зазначивши, що хоче поділитися усіма признаннями з тими, які мали найбільший вплив у його житті: зі своїми батьками, гімназійними катехитами та незабутнім отцем митратом Юрієм Ковальським. Отець Ковальський у таборі в Міттенвальді, Німеччина, своїм прикладом музики-дириґента закріпив у ювілята любов і відданість українській пісні. По закінченні бенкетової частини відбулася забава при звуках оркестри „Іскра". Кажуть, що музика і пісня мають силу ушляхетнювати людину, струшувати з її душі увесь порох. Дивлячись на нашого дорогого дириґента Олександра Пришляка, ми, хористи, можемо це з певністю потвердити.

Н. Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕНА ДЕВАЙН (Кульчицька), членка УНС Відд. 137 ім. Богдана Хмельницького у Вест Істон, Па., померла 11 жовтня 1980 р. на 60-му р. життя. Нар. 1920 р. в Істон, Па.; членкою УНС стала у 1938 р. Залишила у смутку чоловіка Йосифа, сина Йосифа III, дочки: Айлін і Кетлін, 5 внуків та брата і сестру. Похорон відбувся 15 жовтня 1980 р. на цвинтарі Голі Крос у Мейс Лендінґ, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Колодруб, секр.

Д-Р МЕД. ВОЛОДИМИР ТРУТЕНКО, член УНС Відд. 35 Укр.-Амер. Т-ва Єдність в Чікаґо, Ілл., помер 18 жовтня 1980 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р. в Україні, обл. Київ; членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку три доньки: Анну, Зою і Галину, п'ять синів: Ігоря, Бориса, Миколу, Володимира і Валентина, братів Всеволода, Ігоря та сестру Зою. Похорон відбувся 20 жовтня 1980 р. на цвинтарі Елмвуд, в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ПИЛИП ТАТАРИНІВ, член УНС Відд. 457 Т-ва Культура в Ню Йорку, помер 22 серпня 1978 р. на 82-му р. життя. Членом УНС став у 1951 р.

Вічна Йому Пам"ять!
Надія Литвиненко, секр.

МАРІЯ ЛІЧНЕР, членка УНС Відд. 217 св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., померла 30 жовтня 1980 р. на 82-му р. життя. Нар. 1898 р. в Україні; членкою УНС стала в 1956 р. Залишила у смутку сестру в Україні, шваґра і багато сестрінків та приятелів. Похорон відбувся 2 листопада 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

• РОЗШУКИ •

ПОШУКУЄТЬСЯ
ТИМЧИНА ГАРАСИМА МИК., родом з-під Яворова, с. Щеплоти, у 1944 р. залишив родину і нічого не відомо по сьогодні про нього. Може хтось знає, чув про нього, просимо повідомити на адресу:
I. SEMCHYSHYN
63 Whitmore Street
Hartford, Conn. 06114, U.S.A.
Tel.: (203) 246-9571

РОЗШУК
Марія Окопна з дому Свистун Марія Семенівна, Львівська обл., Золочівського р-ну, с. В Вільшаниця, пошукує **брата ВОЛОДИМИРА**
Прошу повідомити на адресу
MARIA OKOPNYI
333 Escuela Ave., Apt. 120
Mt. View, Calif. 94040
Tel.: (415) 968-4152

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найпізніше

до 20-го грудня 1980 року

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1980 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1980 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1980 РОКУ ДО ПОЛУДНЯ.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС